

## புருஷ ஸூக்தம்

ஓம் | ஸஹஸ்ரஸீர்ஷா புருஷ: | ஸஹஸ்ராக்ஷஸ்-  
ஸஹஸ்ரபாத் | ஸ பூ<sub>4</sub>மிம் வீஸ்வதோ வ்ருத்வா |  
அத்யதிஷ்ட<sub>2</sub>த்<sub>3</sub>-த<sub>3</sub>ஸாங்கு<sub>3</sub>லம் | புருஷ ஏவேத<sub>3</sub>ஸர்வம் |  
யத்பூ<sub>4</sub>தம் யச்ச ப<sub>4</sub>வ்யம் | உதாம்ருதத்வ-ஸ்யேஸான: |  
யத<sub>3</sub>ன்னேனாதி-ரோஹதி | ஏதாவானஸ்ய மஹிமா |  
அதோ ஜ்யாயாஸ்ச பூருஷ: || 1

பாதோஸ்ய விஸ்வா பூ<sub>4</sub>தானி | த்ரிபாத<sub>3</sub>ஸ்யா-ம்ருதந்தி<sub>3</sub>வி |  
த்ரிபாதா<sub>3</sub>ர்த்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>வ உதை<sub>3</sub>த்-புருஷ: |  
பாதோ<sub>3</sub>யேஹா ஸ்ப<sub>4</sub>வாத்தபுன: |  
ததோ விஷ்வங்-வ்யக்ராமத் | ஸாஸனானஸனே அபி<sub>4</sub> ||  
தஸ்மா<sub>3</sub>த்<sub>3</sub>-விராட<sub>3</sub>ஜாயத | விராஜோ அதி<sub>4</sub> பூருஷ: |  
ஸ ஜாதோ அத்யரிச்யத | பஸ்சாத்<sub>3</sub>-பூ<sub>4</sub>மிமதோ புர: || 2

யத்-புருஷேண ஹவிஷா | தே<sub>3</sub>வா யஜ்ஞ-மதன்வத |  
வஸந்தோ அஸ்யா-ஸீதா<sub>3</sub>ஜ்யம் |  
க்<sub>3</sub>ரீஷ்ம இத்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>மஸ்-ஸரத்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>வி: | ஸப்தாஸ்யாஸன்- பரித<sub>4</sub>ய: |  
த்ரிஸ்ஸப்த ஸமித<sub>4</sub>: க்ருதா: |

தே<sub>3</sub>வா யத்<sub>3</sub>யஜ்ஞன்- தன்வா<sub>1</sub>னா: |  
 அப<sub>3</sub>த்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>னன் -புருஷம் ப<sub>1</sub>ஸாம் ||  
 தம் யஜ்ஞம் ப<sub>3</sub>ர்.ஹிஷி ப்ரௌக்ஷன்ன் |  
 புருஷம் ஜாதம்க்<sub>3</sub>ரத: || 3

தேன் தே<sub>3</sub>வா அயஜந்த | ஸா<sub>1</sub>த்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>யா ருஷயஸ்ச யே |  
 தஸ்மா<sub>1</sub>த்<sub>3</sub>-யஜ்ஞாத்<sub>2</sub>-ஸ்ர்வஹுத: |  
 ஸம்ப்<sub>4</sub>ருதம் ப்ருஷதா<sub>3</sub>ஜ்யம் |  
 ப<sub>1</sub>ஸாம்ஸ்தா<sub>1</sub>ஸ்சக்ரே வாயவ்யான் |  
 ஆரண்யான்-க்<sub>3</sub>ராம்யாஸ்ச யே |  
 தஸ்மா<sub>1</sub>த்<sub>3</sub> -யஜ்ஞாத்<sub>2</sub> -ஸ்ர்வஹுத: | ருசஸ்-ஸாமா<sub>1</sub>னி ஜஜ்ஞிரே |  
 சந்தா<sub>3</sub>ஸி ஜஜ்ஞிரே தஸ்மா<sub>1</sub>த் | யஜுஸ்தஸ்மா<sub>1</sub> த<sub>3</sub>ஜாயத || 4

தஸ்மா<sub>1</sub>த<sub>3</sub>ஸ்வா அஜாயந்த | யே கே சோ<sub>1</sub>ப<sub>4</sub>யாத்<sub>3</sub>த: |  
 கா<sub>3</sub>வோ ஹ ஜஜ்ஞிரே தஸ்மா<sub>1</sub>த் | தஸ்மா<sub>1</sub>ஜ்-ஜாதா அஜாவய: |  
 யத்புருஷம் வ்யத்<sub>3</sub>து<sub>4</sub>: | கதிதா<sub>4</sub> வ்யகல்பயன்ன் |  
 முக<sub>2</sub>ங்-கிம்ஸ்ய கௌ பா<sub>3</sub>ஹு | காஷுரு பாதா<sub>3</sub>வுச்யேதே |  
 ப்<sub>3</sub>ராஹ்மணோ<sub>1</sub>ஸ்ய முக<sub>2</sub>மாஸீத் |  
 பா<sub>3</sub>ஹு ராஜன்ய: க்ருத: || 5

ஊரு தத<sub>3</sub>ஸ்ய யத்<sub>3</sub>வைஸ்ய: | பத்<sub>3</sub>ப<sub>4</sub>யாஃ ஸுத்<sub>3</sub>ரோ அஜாயத: |  
 சந்த்<sub>3</sub>ரமா மனஸோ ஜாத: | சகேஷாஸ்-ஸூர்யோ அஜாயத |  
 முகா<sub>2</sub>திந்த்ரஸ்சாக்னிஸ்ச | ப்ராணாத்<sub>3</sub>-வாயுர்-ஜாயத |  
 நாப<sub>4</sub>யா ஆஸீத்<sub>3</sub>ந்தரிக்ஷம் | ஸீர்ஷணோ த்<sub>3</sub>யௌஸ்-  
 ஸம்வர்த்தத | பத்<sub>3</sub>ப<sub>4</sub>யாம் பூ<sub>4</sub>மிர்தி<sub>3</sub>ஸஸ்-ஸ்ரோத்ராத் |  
 ததா<sub>2</sub> லோகாஃ அகல்பயன்ன் || 6

வேதா<sub>3</sub>ஹமேதம் புருஷம் மஹாந்தம் | ஆதி<sub>3</sub>த்யவர்ணந்-  
 தம்ஸஸ்து பாரே | ஸர்வாணி ரூபாணி விசித்ய தீ<sub>4</sub>ர: |  
 நாமானி க்ருத்வாபி<sub>4</sub>வத<sub>3</sub>ன். யதா<sub>3</sub>ஸ்தே |  
 தா<sub>4</sub>தா புரஸ்தா-த்<sub>3</sub>யமுதா<sub>3</sub> ஜஹார் | ஸக்ர: ப்ரவித்<sub>3</sub>வான்-  
 ப்ரதி<sub>3</sub>ஸஸ் சதஸ்ர: | தமேவம் வித்<sub>3</sub>வானம்ருத் இஹ ப்<sub>4</sub>வதி |  
 நான்ய: பந்தா<sub>2</sub> அய்நாய வித்<sub>3</sub>யதே | யஜ்ஞேன் யஜ்ஞ  
 மயஜந்த தே<sub>3</sub>வா: | தானி த<sub>4</sub>ர்மாணி ப்ரத<sub>2</sub>மான்யாஸன்ன் |  
 தே ஹ நாகம் மஹிமானஸ்-ஸசந்தே |  
 யத்ர பூர்வே ஸாத்<sub>3</sub>த்<sub>4</sub>யாஸ்-ஸந்தி தே<sub>3</sub>வா: || 7

ஓம் ஸாந்தி: ஸாந்தி: ஸாந்தி: ||